

BJÖRN THOMASSON

Af Niels Chr. Hansen

Far til Black Pearl

Den svenske kajakbygger, instruktør, tegner og altnuligmand underviste på Havkajakroernes sommertræf 2008.

I dette interview afslører han, hvordan det hele begyndte, og hvad hans underbevidsthed giver ham, mens han roer.

Björn Thomasson har tilbragt 25 år af sit liv på vandet. Det hele begyndte i den svenske flåde, hvor han som officer af reserven lærte at føre store skibe og at forstå sig på meteorologi og navigation. Hjemme tegnede og byggede han sin første sejlbåd, men da ungerne var blevet så store, at de ikke længere gad sejle med familien, kiggede han sig om efter nye vandveje. Havneleje, vinterplads, kranshjælp og vedligeholdelse var blevet for meget at betale for lidt sejlsad.

Og for 12 år siden faldt hans ultimative valg på kajak. Men hvad gør en mand, der vil det hele selv? Køber han en færdig kajak? Tegner han af efter en bestående model? Bygger han videre på andres erfaringer? Nej, nej og atter nej. Han tegnede en kajak og brugte en almindelig, historisk afprøvet jolle som forbillede. Den skulle blot skaleres ned, så den blev på størrelse med en grønlanderbåd – og det gjorde han.

Hvorfor opfinder du dog kajakken forfra? "Jeg gik ud fra en bådform, og sådan skulle den være," siger Björn Thomasson. "Det er en figur, der er afprøvet til fuldkommenhed i generationer for os."

"Jäkla dumdristig"

Den sommer begyndte træningen. Han havde bestemt sig til at lære at ro godt – og han gik ud i hårdere og hårdere vind, til han om efteråret ikke havde problemer med at gå ud i brækkende bølger på en meters højde. "Jeg folte mig helt tryk, og den fungerede uden at være særlig hurtig på grund af dens korte længde," fortæller Björn.

Næste fase var at finde kajakklubber i Lund- og Malmö-området, så han kunne ro sammen med andre i havet. Men i Malmö Kajakklub var der ingen, der roede i saltvand.

"For 13 år siden anså roerne i Malmö Kajakklub havet for "jätte farligt", og man roede kun kap- eller turkajakker i kanalerne og havnen. I 1930'erne og 40'erne roede mange kajakfolk på Øresund, men siden var den disciplin fuldstændig uddød.

Jeg fik hurtigt følgeskab af andre roere, der syntes, det var sejt, at jeg roede på havet, men først havde bestyrelsen for Malmö Kajakklub mig oppe på et møde for at afgøre, om en så "jäkla dumdristig" roer, der roede alene på havet om vinteren, kunne blive medlem af den ærværdige klub."

Efterhånden syntes Björn Thomasson, at tiden var kommet til at ro hurtigere, og derfor tegnede og byggede han en kajak, der var lidt længere, men som lænede sig i design op ad den foregående, der jo fungerede fint. Senere tegnede han en endnu kajak, der var på hele 5,80 meter – og på intet tidspunkt kunne hans ledsagere følge med i deres købe-både, så han vidste, han havde ramt rigtigt med bådens hydrodynamiske udformning.

Gå linen ud

Den næste 6-7 år roede Björn Thomasson op og ned ad den svenske vestkyst i længere og længere stræk. Samtidig blev han mere optaget af sikkerhed og roteknik, og især kæntringer og selvredninger blev anledningen til at lære sig at rulle op igen uden at skulle ud af kajakken.

Modellen, han havde dengang, var svært at rulle, og instruktion var der intet af – eller rettere sagt: Den, der først havde lært sig at rulle i klubben, lærte de andre op med alle de fejl og mangler, det medførte. "Det tog os to-tre år at lære, før vi havde nogenlunde styr på det," husker han, og nu meldte behovet sig for et kajakdesign, der gav mulighed for at rulle mere gnidningsløst.

Det blev til modellen Hunter, der var bygget som en grønlandskajak blot større og med lastrum for og bag til let bagage. Den var let at rulle, og Björn lærte sig flere rulleteknikker i den, men nu havde han lyst til at "gå linen helt ud" og bygge en decideret rullekajak. Det blev til Black Pearl for fire år siden – og samtidig den første, han kunne lave et håndrul i, allerførste gang han prøvede. Herefter tog specialiseringen fart, og han tegnede og konstruerede flere hurtige, lastbare og letrullede kajaker.

Kajak-akademi

"Jeg er vældig analytisk anlagt, og jeg spekulerer på alt," fortæller Björn Thomasson. "Tag nu for eksempel grønlandsåren: Hvordan fungerer den? Hvorfor opstår hvirvlerne i vandet efter hvert tag? Hvad sker der, når man ændrer kanten? Hvordan skal den vinkles i vandet? Det kører hele tiden i min underbevidsthed. Jeg opbygger en "kundskabsbank". Mange mennesker roer med en pagaj, og virker den ikke ordentligt, køber de en ny uden at fundere over, hvorfor den gamle ikke virkede, og hvad de kunne ændre i teknik. Vi plejer at sige til de nye i klubben, at vi kan lære dem

fundamentet, men resten må de lære på vandet eller ved at diskutere med "de gamle!"

Hvordan har du det med at undervise, og er der forskel på undervisning i Sverige og Danmark?

"Jeg holder meget af at undervise, og jeg synes, at information skal være tilgængelig for alle. Jeg lægger alt, hvad jeg finder ud af, på min hjemmeside. Det gælder også mine bøger: Alt – billeder, citater og råd – må bruges frit, når blot man opgiver kilden. Intet bør privatiseres."

Björn Thomasson har undervist i Danmark, Sverige, Norge, Finland og England, og der er ikke store forskelle bortset fra sproget. "Standarden her på sommertræffet er generelt højere end på lignende arrangementer i Sverige. Naturligvis er det blandet, men her er der mange, der kan vældig meget. Overordnet set har Danmark lidt mere struktur på uddannelsen af roerne. For eksempel har Svenska Kanotförbundet endnu ikke indrettet sig efter de nye, europæiske EPP-standarder. Man lærer af sine kammerater i højere grad."

Björn Thomasson fylder 60 næste år, men oplever kajaksporten som en disciplin, man kan dyrke rigtig længe og endda bevare lidt "dominans" i, som han siger med en selvrønikk latter. "Det er ret cool, når der kommer nogle 25-årige multisports-fyre, der har vundet adskillige konkurrencer, og spørger mig gråskæggede gubbe til råd om kajakroning."

Se mere på:
www.thomassondesign.com

